

JAARVERSLAG van de NEDERLANDSE VERENIGING voor WEER- en STERRENKUNDE (NVWS) over het jaar 1992

Hoofdbestuur:

Als voorzitter is na 9 jaar in deze functie dr. J.O. Luurs afgetreden. Bij zijn afscheid ontving hij de zilveren erepenning van de vereniging. Sedert de verenigingsraad van 30 mei is zijn opvolger prof.dr. H. van Woerden. Volgens rooster is drs. P. Serné herbenoemd. A.H. van der Brugge heeft de taken overgenomen van de ons plotseling ontvallen afdelingsconsul H.W. Verheyen.

In de daardoor ontstane vacature bij het secretariaat (dat 16 jaar door A.H. van der Brugge was vervuld) is J.J. Lahmeyer benoemd.

Samenstelling van het hoofdbestuur per 31 december 1992:

Prof.dr. H. van Woerden (voorzitter); J.J. Lahmeyer (secretaris); drs. L.J. Postma (penningmeester); A.H. van der Brugge (consul voor de afdelingen); overige leden: prof.dr. W. de Graaff; ir. K.C.J. van den Ende (weerkunde); drs. P. Serné; drs. E.J. van Ballegoy (Jongerenwerkgroep).

Vertegenwoordiging in het bestuur van de Stichting "De Koepel":

Prof.dr. W. de Graaff; drs. L.J. Postma (penningmeester); A.H. van der Brugge (tot 25 mei).

Vertegenwoordiging van leden in de redactie van het tijdschrift "Zenit":

E. Echternach (eindredacteur); leden: G.W.E. Beekman; drs. E. Mathlener; drs. B. Zwart.

Ledenbestand:

Het geregistreerde aantal Zenitlezers (tevens "landelijke" leden) bedroeg ultimo 1992: 2349.

De vereniging omvat 34 afdelingen en 11 werkgroepen.

Ontwikkeling van het ledenaantal in de laatste jaren:

jaar	leden	jaarabonnementsprijs "Zenit" NVWS	contributie
1992	2349	95	5
1991	2695	85	10
1990	2710	80	10
1989	2679	80	10
1988	2685	80	10
1987	2776	72,50	10

Het aantal "landelijke" leden is fors gedaald, na jarenlang redelijk constant te zijn geweest.

In 1992 zijn ons o.a. ontvallen: op 25 januari op tragische wijze ons erelid H.W. Verheyen, op 18 juli de bekende weerjournalist J.H. Pelleboer, op 12 oktober door een ongeval erelid D. Schmidt en zijn vrouw, en op 5 november de beroemde astronoom J.H. Oort.

Afdelingen:

Afd. Amersfoort :

Er werden 6 lezingen/kijkavonden gegeven door vakastronomen en eigen leden over uiteenlopende onderwerpen, het aantal belangstellenden liep uiteen van 15-22.

Aan de volgende manifestaties is deelgenomen:

- 1) de nationale wetenschapsweek op zondag 11 okt. waarbij de sterrenwacht ca. 330 bezoekers trok. Er werden 2 lezingen gehouden, een over de zonsverduistering in Mexico en een over sterren en sterrenbeelden;
- 2) de open dag van het Centrum voor Natuur en Milieu telde 250 bezoekers; aldaar opgesteld waren ontvangstapparatuur voor weersatellieten en een telescoop om de zon waar te nemen;
- 3) waarnemingsavond van de maansverduistering op 10 dec., helaas met veel bewolking. Een aangepast programma met een lezing over meteoren trok 30 belangstellenden.

Een aantal gerealiseerde beleidspunten: het frequenter verschijnen van de nieuwsbrief, een cursus "algemene sterrenkunde", ledenwerfacties (met als resultaat: eind 1992 67 leden, een netto groei van 11). De apparatuur op de sterrenwacht is uitgebreid met een ontvangsteenheid voor weersatellieten inclusief een computer.

Afd. Amsterdam (AWSK):

Het jaar 1992 was voor de samenwerkende instellingen alleszins bevredigend. Met de gemeente Amsterdam werd voor de "Macro" een redelijke subsidie-afbouw-regeling overeengekomen. Aangevraagde subsidies bij sponsors werden gehonoreerd, waardoor er verbouwd kon worden en het observatorium van de "Volkssterrenwacht" voor gebruik zo goed als voltooid werd. Van de toegezegde sponsorbijdrage werd een grootbeeld-televisie en een videorecorder aangeschaft, waarvan tijdens cursussen en lezingen volop gebruik gemaakt zal worden.

Door eigen acties werd de financiële positie versterkt. Via de media werd het publiek ingelicht over de activiteiten, vanaf september was het observatorium elke maandagavond open.

Er werden 10 lezingen georganiseerd (totaal 250 bezoekers), de landelijke sterrenkijkdagen trokken 80 personen. In september ging de basiscursus sterrenkunde van start met 13 cursisten. Aantal leden: AWSK: landelijk 184, plaatselijk 48, JWG: 79 en 75 Macro-donateurs.

Voor het oprichten van de "Volkssterrenwacht-Amsterdam", waarin de drie samenwerkende instellingen gaan deelnemen, zijn statuten in de maak.

Afd. Arnhem:

In 1992 zijn 8 voordrachten gehouden (waarvan 2 aangeboden door het Natuurkundig Genootschap "Wessel Knoops". Aantal leden per 31-12-'92: 98 (81 landelijk, 17 plaatselijk). De gevolgen van de subsidiestop van WVC aan de Stichting "De Koepel" waren voor het eerst merkbaar, gelukkig konden twee voordrachten door het voornoemd genootschap worden aangeboden.

Afd. Delft

In 1992 organiseerde deze afdeling 6 lezingen met gemiddeld 20 belangstellenden (maximaal 25) waaronder ook niet-leden zoals studenten van de TU Delft. Door het wegvallen van de subsidie is de contributie verhoogd van 10 naar 20 gulden. De werkgroep waarnemers is niet erg actief omdat de leider in het buitenland verkeert.

Er zijn 46 landelijke en ongeveer 20 plaatselijke leden.

Afd. 's-Hertogenbosch (Galaxis):

Op bescheiden wijze is het 15-jarig bestaan van "Galaxis" herdacht, de

afdeling als zodanig bestaat vanaf 1934. Aantal leden: 84 (56 landelijk, 28 plaatselijk).

Totaal 125 toehoorders bezochten de zes lezingen. Ondanks het slechte weer werd de sterrenkijkdag op 13 maart niet overgeslagen: deze gezellige avond trok 13 leden en 4 bezoekers. Het verenigingsblad kende na 12 jaar een redactiewisseling, Annelies van Beem droeg deze taak over aan Nico Koppers. In samenwerking met de Volkssterrenwacht "Halley" werd een excursie naar Leiden (Boerhaave museum) en Noordwijk (Estec) georganiseerd. Tevens was men met een tentoonstelling en diverse korte lezingen present bij de manifestatie "Rosmalen nooit van de kaart" (tegen de plannen tot gemeentelijke herindeling).

Afd. **Den Haag**:

Er werden in 1992 een jaarvergadering, twee contactavonden en drie lezingen gehouden, daarnaast gingen twee lezingen wegens diverse omstandigheden niet door. De bijeenkomst is desondanks wel gehouden, het aantal bezoekers varieerde van 17-27. Door het slechte weer konden de geplande sterrenkijkavonden geen doorgang vinden. Aantal leden ca. 150.

Afd. **Eemsmond** (Weer- en Sterrenkundige Kring Eemsmond):

Het wegvallen van de NVWS-subsidie deed geen afbreuk aan de kwaliteit van de activiteiten en het orgaan "De Vangspiegel".

Er werden 8 lezingen (20-27 bezoekers), 1 excursie (Omniversum) en een ASTRO-cursus en een weerkunde-cursus georganiseerd. Verder werd er deelgenomen aan de Landelijke Sterrenkijkdagen. Tevens was de Kring betrokken bij de totstandkoming en onthulling van de zonnwijzer bij het gemeentehuis te Delfzijl.

Op 31-12-1992 bedroeg het aantal leden 64, en het aantal donateurs 18, een groei van resp. 5 en 1.

In de landelijke vergaderingen van de N.V.W.S. heeft de W.S.K. Eemsmond er steeds weer op aangedrongen van de N.V.W.S. een federatie te maken.

Afd. **Het Gooi**:

Acht lezingen werden in het verslagjaar gehouden te Hilversum. Aantal leden op 31-12-'92: 147, een daling van 23 (landelijk 102 [-25], plaatselijk 45 [+2]).

Activiteiten van de Werkgroep Praktische Sterrenkunde (aantal leden: 21): zeven bijeenkomsten te Huizen, gemiddeld 11 belangstellenden, vele initiatieven m.b.t. de verbreiding van kennis over sterrenkunde en verbeteren van mogelijkheden tot waarnemen van de hemel. Een 40-tal bezoekers telde de werkgroep op de "Star-party" in november, helaas was de seeing matig.

Afd. **Gouda** (Sterrenclub "Virgo"):

Het ledenbestand per 31-12-'92 was 68 (landelijk 38, plaatselijk: 18, landelijk en plaatselijk: 12), een winst van totaal 4. Het orgaan "Ad astra" verschijnt binnen "Euroster" (het blad van de Afdeling Rotterdam). Het aantal activiteiten waaronder lezingen en/of contactavonden bedroeg 11 (met van 6-14 aanwezigen).

Afd. **Groningen** (Groninger Vereniging voor Weer- en Sterrenkunde):

Er werden 6 lezingen gehouden die bezocht werden door gemiddeld 19 personen, verder is er een excursie naar het PTT satellietstation te Burum georganiseerd en was de afdeling betrokken bij de amateurbijeenkomst te Roden, tevens het hoogtepunt in de viering van het 50-jarig bestaan van de afdeling.

Aantal leden per 31-12-92: 104 (91 landelijk, 12 afdelingsleden en 1 erelid).

Afd. **Haarlem** (Haarlemse Weer- en Sterrenkundige Kring - HWSK):

Acht lezingen werden gehouden met een totaal van 162 bezoekers, gemiddeld is dat ruim 20 per lezing.

De bestuursvergaderingen handelden over personele bezetting van het bestuur, samenstelling lezingenprogramma, de verenigingsraden van de NVWS, de toekomst van de HWSK en de samenwerking met de Volkssterrenwacht "Copernicus".

Ledenbestand eind 1992: 116 (107 landelijk, 9 plaatselijk), een vermindering van drie.

Afd. **Midden-Limburg**:

De Vereniging voor Sterrenkunde Midden-Limburg inviteerde in 1992 vier gastsprekers via de N.V.W.S. welke per lezing ongeveer 20 belangstellenden trokken. Tevens hield een aantal eigen leden een voordracht. In samenwerking met de NVWS-afdeling Venlo organiseerde zij een uitstapje naar Genk en Lier.

De landelijke sterrenkijkdagen trokken door het slechte weer maar 12 bezoekers. De open dag op 9 december (maansverduistering) trok om dezelfde reden 5 bezoekers.

Op 13 augustus was er met de Perseïdenactie tevens een barbecue voor de leden. De VSML deed ook weer mee aan de Grote Clubactie.

Om de sterrenkunde meer bekendheid te geven ontving zij tweemaal een scoutinggroep in haar clubgebouw.

Aantal leden: 14.

Afd. **Noord-Drenthe**: (gepubliceerd in Scopium 93/1: niet ontvangen bij secretariaat.)

Afd. **Spijkenisse** (Vereniging Amateur Astronomen Spijkenisse):

Het aantal bezoekers aan de sterrenwacht liep uiteen van 18 mensen (bij de maansverduistering in december) tot 182 bij de sterrenkijkdagen in maart. Naast de bijzondere activiteiten is de sterrenwacht elke vrijdagavond geopend (behalve juli en augustus). De sterrenwacht heeft een opknopbeurt gekregen.

De organisatie van de landelijke amateurbijeenkomst op 24 en 25 oktober heeft wel wat tijd gevegd maar die moeite werd beloond. Er waren 45 belangstellenden voor de lezingen.

Belangrijk was de aanschaf van een St-6 camera en een personal computer. De betrokkenheid van de jeugd liet helaas wat te wensen over. Het aantal leden op 31-12-1992 bedroeg 70, het aantal jeugdleden: 12.

Afd. **Tilburg** (Astronomische Vereniging Wega):

Het was een druk jaar: 7 jongerenbijeenkomsten, 7 seniorenbijeenkomsten, 2 excursies en 2 waarnemingsavonden zijn er gehouden, vooral de excursies zijn goed bezocht omdat dat een combinatie activiteit was. Het aantal leden bedroeg eind december 79.

De statuten werden bekrachtigd, daardoor is de vereniging zelfstandig geworden, in december is een beleidsplan ontvouwd. Al bij al is het een goed jaar geweest, de activiteiten werden over het algemeen goed bezocht en de leden worden steeds actiever, zowel in het verzorgen van lezingavonden als in het waarnemen. Voor de toekomst van de vereniging is dit onontbeerlijk.

Afd. **Utrecht** (Sterrenkundige Kring "Minnaert"):

Er zijn 7 lezingen georganiseerd, aantal bezoekers liep uiteen van 6-18. Het laagste aantal was bij de amateuravond hoewel het onderwerp (zonsverduistering) en de presentatie een grotere belangstelling had verdiend. Bij de goed bezochte jaarvergadering kwam de overgang van

stichting naar zelfstandige vereniging ter sprake. Hoewel er pogingen zijn gedaan excursies te organiseren is er door gebrek aan belangstelling geen doorgaan.

De lezingen worden gehouden in de "Volksterrenwacht Sonnenborgh", verscheidene leden helpen vrijwillig bij de activiteiten aldaar zodat de hobby door het kennis laten maken van het publiek met astronomische verschijnselen een verlengstuk heeft in dat monument en zodoende de sterrenwacht in stand wordt gehouden.

Aantal leden 31-12-92: 245 (211 landelijk en 34 plaatselijk), een vermindering van 34 (voornamelijk landelijke leden).

Afd. Venlo (Weer- en Sterrenkundige Vereniging "Jean Delsing"):

De kern van het activiteitenprogramma werd gevormd door een zevental voordrachten, gemiddeld trokken de lezingen 19 toehoorders (een maximum van 34 bij de lezing op 25 september over de in afgelopen april gevoelde aardtschok rond Roermond). De jaarlijkse dagexcursie was naar Lier en Genk. De drie geplande waarnemingsavonden hadden alle te lijden van dikke lagen wolken. De tijdschriftenuitleen bleef trekken, maar van de verouderde bibliotheek werd nauwelijks gebruik gemaakt. Aantal leden ultimo 1992: 67 (33 landelijke leden, 49 afdelingsleden). Ondanks weinig spektakel aan de hemel gonsde het van activiteit aan de grond.

Afd. Zaanstreek (Weer- en Sterrenkundige Kring Zaanstreek):

Het jaar begon op 25 januari met de jubileum middag ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de Kring. verder werden er in 1992 7 reguliere lezingen gehouden en werd er een excursie naar het Teylers Museum te Haarlem georganiseerd. Aantal leden: ca. 40.

Afd. Zuid-Limburg:

Het bestuur heeft nog geen besluit genomen omtrent het verwerven van volledige rechtspersoonlijkheid.

Aantal leden op 31-12-92: 86 (64 landelijk, 22 plaatselijk), een daling van 5 (landelijk). Gemiddeld bezochten bijna 19 personen de zes voordrachten. De jaarlijkse excursie (met 21 personen, waaronder 11 niet-leden) voerde op 30 april naar het Euro Space Center en het ESA satelliet ontvangststation beide nabij Redu in België.

Ondanks het slechte weer op de sterrenkijkdagen 13 en 14 maart was er genoeg opkomst bij het binnenprogramma in het College Sittard, het buitenprogramma de volgende dag te Maastricht kon niet doorgaan. Een geplande cursus sterrenkunde kon wegen gebrek aan belangstelling geen doorgang vinden.

Afd. Zwolle e.o.:

In 1992 heeft de afdeling 4 lezingen georganiseerd, het aantal bezoekers daarbij liep uiteen van 13 tot 30. Een poging subsidie te verkrijgen van de gemeente Zwolle mislukte, er worden nu andere wegen gezocht om de middelen aan te vullen. Antal leden: 47 (43 landelijk, 4 plaatselijk).

Van de overige afdelingen was ten tijde van het maken van het algemene jaarverslag geen verslag bij het secretariaat ontvangen.

Regionale bijeenkomst:

De noordelijke afdelingen (uit Groningen, Friesland en de kop van Noord-Holland) waren op 3 oktober 1992 te Groningen bijeen. Bevordering onderling contact en uitwisseling van informatie over activiteiten is hierbij een belangrijk gegeven. Tevens was er voldoende vertegenwoordiging van het hoofdbestuur aanwezig om de huidige situatie en een toekomstvisie over de vereniging uit een te zetten.

Werkgroepen:

WG Astrofotografie:

Het jaar 1992 was voor de werkgroep succesvol, het aantal leden schommelt rond de 60, waarvan er meer dan 50 op de bijeenkomsten present waren. Op 4 april werd te Heesch (Vstw Halley) een bijeenkomst gehouden. Hier ging H. Rutten nader in op optische systemen voor astrofotografisch gebruik; daarna bijdragen van verschillende leden w.o. de resultaten van een diafilmtest. Te Eindhoven was er 28 november gezamenlijk met Belgische collega's een bijeenkomst waarbij naast bijdragen uit beide landen ook de heer B. Koch uit Duitsland een boeiend verslag van zijn laatste expeditie naar Namibië gaf. In "Astrobuletin" verschijnen dankzij het drukwerk van H. van Asperen uitstekende foto's. De laatste jaren heeft de werkgroep zich kunnen verheugen in een toenemende belangstelling, de goede resultaten van de actieve leden zijn vaak in "Zenit" terug te vinden.

Jongerenwerkgroep (JWG):

In het kader van het 25-jarig jubileum werden tal van activiteiten georganiseerd. Voor de verschillende leeftijdscategorieën waren er kampen. Tijdens de Paasvakantie voor de jongeren tot 12 jaar een kampje te Hoeven. Voor de 12-16 jarigen tijdens het Hemelvaartweekeinde op Schiermonnikoog onder het motto "zon, zee en zicht", door de grote belangstelling kon niet iedereen mee. In de Kerstvakantie was er een succesvol kamp voor jongeren vanaf 15 jaar in de Ardennen, samen met de Vlaamse zustervereniging JVS. Twee landelijke bijeenkomsten: op 9 mei in het Museon te Den Haag, met bezoek aan het Omniversum tegen sterk gereduceerd tarief, en uiteraard een terugblik met o.a. een diashow over de afgelopen 25 jaar; de belangstelling viel ondanks het uitstekende programma wat tegen.

De landelijke jongeren bijeenkomst (tot 15 jaar) vond plaats in de Ariane zaal van het Noordwijk Space Expo op 10 oktober. Begonnen met een rondleiding, daarna vier korte voordrachten en tussendoor creatief bezigzijn, de opkomst was groot.

Uit publicitair oogpunt was de gecombineerde uitgave van "Universum" en "Zenit" interessant.

Door wisselingen in de hoofdredactie van "Universum" kwam het eerste nummer veel te laat uit, daarna waren er geen problemen meer en kon de kwaliteit worden verbeterd.

Gewone activiteiten vonden ook plaats: zomerkampen te Ootmarsum, Asten en al weer voor de zesde achtereenvolgende maal Puimichel in de Haute Provence. De landelijke ouderen bijeenkomst op 21 november trok naar verhouding weinig belangstellenden.

De activiteiten van de afdelingen vertonen ups en downs, omdat een afdeling vaak op een persoon draait. Soms gaat het dan nog wel goed (Zoetermeer) maar soms verdwijnen ze (Veluwezoom, Zaanstreek). Leiden en Utrecht draaien al jaren uitstekend.

JWG-leden kunnen onder begeleiding goedkoop een eigen kijker bouwen, nu naast 6 cm lenzenkijkers ook 15cm Dobsonkijkers. De duizenden dia's van de werkgroep worden veel gebruikt om lezingen te ondersteunen.

Het ledenaantal zakte ondanks de vele activiteiten van 994 naar 900.

WG Maan en Planeten:

Twee succesvolle bijeenkomsten te Utrecht op 11 april en 10 oktober met naast het uitwisselen van elkaars waarnemingen enkele voordrachten en interessante discussies o.a. over het visueel waarnemen, ervaringen met telescopen en het gebruik van waarneemformulieren.

Voor het eerst zag een eigen bulletin het levenslicht, drie nummers zijn uitgekomen met aktueel nieuws over het zonnestelsel en uiteraard resultaten van door de leden verrichte waarnemingen. Jupiterwaanemingen van Nederlandse en Belgische amateurs zijn door Hans Goertz geanalyseerd en een verslag hiervan is op 10 oktober als lezing gegeven en tevens als artikel

in "Zenit" verschenen.
Het aantal leden is eind 1992 boven de 60 gekomen.

WG Meteoren:

Eén ledenvergadering en twee meteorendagen werden gehouden. Het orgaan "De Meteor" verscheen 4x met een totale omvang van ruim 90 pagina's. Bijzondere activiteiten: ten eerste de goedkeuring van het IMO om in 1996 de IMC in Nederland te mogen organiseren en ten tweede het initiatief van een aantal leden om publiciteitsmateriaal te vervaardigen. Aantal leden: 54.

Belangrijkste activiteiten per sectie:

- All-skysectie: een begroting voor een subsidie aanvraag is opgezet na het verkrijgen van offertes met betrekking tot een geheel afgeronde all-sky camera opstelling.
- Radiosectie: een begin is gemaakt met het automatiseren van de radiowaarnemingen.
- Visuele sectie: dit zware werk werd verricht op posten te Heesch en Winterswijk. De waaneming van de Perseïden resulteerden in een normaal beeld, maar wel met hoge ZHR waarden. Ook hier werkt men aan automatisering van de waarnemingsgegevens.
- Fotografische sectie: door de bijna volle maan tijdens de Perseïden verviel deze mogelijkheid, wel kon bij andere zwermen in totaal een 30-tal meteoren worden gefotografeerd.
- Vuurbolsectie: meldingen van 14 verschillende vuurbollen, zes maal ging het vermoedelijk om een terugkerende satelliet en in twee gevallen om laagstaande planeten. Twee heldere bollen werden waargenomen. Helaas wordt bij de meldingen die bij de Stichting "De Koepel" binnenkomen niet alles genoteerd wat van belang is voor later onderzoek.
- Meteorieten Documentatie Centrum: ondanks dat er 18 meldingen van meteorieten binnen kwamen bleek geen ervan als echt te worden beschouwd, zelfs de "knal van Friesland" die uitgebreid de pers haalde was waarschijnlijk een acoustische golf van een vliegend toestel.
- Databeheer: alle belangrijke gegevens zijn verwerkt en worden naar het IMO verstuurd.

WG Sterbedekkingen:

In meerdere opzichten een bijzonder jaar: er werd een record aantal van 457 totale sterbedekkingen waargenomen door 13 waarnemers. Daarentegen zorgden voornamelijk de weergoden ervoor dat er weinig rakende sterbedekkingen konden worden geregistreerd en geen totale bedekkingen tijdens de maansverduistering van 9 december.

In de loop van het jaar kon de laatste hand worden gelegd aan de automatisering van de berekening van de O-C's, de verschillen tussen de waargenomen en berekende tijdstippen van bedekkingsverschijnselen. Ook de ware vorm van de maanrand speelt hierbij een belangrijke rol.

Het werkgroepsorgaan "Occultus" verscheen vier maal met in totaal 104 pagina's. Lezingen werden gegeven tijdens de amateur-weekends te Roden en Spijkenisse en de werkgroep had een stand op 9 mei bij de jubileummanifestatie van de JWG te Den Haag.

Een grote schok was het overlijden in oktober van Dik Schmidt (oud-voorzitter van de werkgroep) en zijn echtgenote.

De voorbereidingen voor het 12e European Symposium on Occultation Projects (ESOP-XII) van 27 t/m 31 augustus 1993 te Roden waren in volle gang. Het jaar werd afgesloten met 60 leden.

WG Sterrenkunde en Computer:

Twee bijeenkomsten (16 mei en 7 nov.) zijn georganiseerd bij de Stichting De Koepel, beide malen gevuld met lezingen, mededelingen en onderlinge gedachtewisselingen. Twee bulletins zijn verschenen met o.a. softwarebeschrijvingen.

Vanuit de softwarebank van de werkgroep wordt regelmatig public-domain-materiaal geleverd voor verschillende besturingsprogramma's. Onder de leden is een uitvoerige enquête gehouden naar de wensen ten aanzien van de activiteiten: het resultaat versterkt het beeld van een groep van vooral individuele hobby-beoefenaars die van de werkgroep een eenvoudig basispakket aan diensten verwachten. Het aantal leden daalde netto met één tot 54. In het verslagjaar overleed onverwacht de penningmeester, de heer Atzema.

WG Weeramateurs:

Geen wijzigingen in het bestuur te melden, wel enkele taakverschuivingen. De omvang van het maandblad "Weerspiegel" is opnieuw toegenomen tot boven de 1100 pagina's in 12 nummers. Van de groeiende bibliotheek wordt matig gebruik gemaakt. Door de instrumentencommissie is een enquête gehouden over het gebruik van de computer onder de leden. Vier landelijke bijeenkomsten zijn gehouden, drie in het KNMI te De Bilt en een in februari in Breda. Veel regio's hebben daarnaast hun eigen bijeenkomsten, de regio Zuid-Holland is weer ontwaakt. Het aantal leden bedroeg per 31-12-'92: 960.

WG Zon:

De leden van de werkgroep kwamen dit jaar driemaal bijeen op Sterrenwacht "Sonnenborgh". Op 25 januari was er naast de jaarvergadering tijd voor een lezing van L.H. Strous over het ontstaan van actieve gebieden op de zon, toegelicht met videobeelden gemaakt in het licht van de H-alfa lijn. De tweede bijeenkomst was op 23 mei en werd besteed aan ontwerp-statuten, tevens is besloten om ieder kwartaal in "Zenit" een overzicht van de zonneactiviteit te publiceren. In de laatste vergadering op 26 september gaf H. Balster uitleg over de verbeterde klassifikatie van vlekken volgens McIntosh. In totaal telden 11 waarnemers 1494 maal de zonnevlekken, een nieuw record. 437 foto's en tekeningen van drie waarnemers verrijkten het archief. Met het bestuur van de Volkssterrenwacht "Sonnenborgh" te Utrecht zijn afspraken gemaakt over een samenwerking, het gebruik van de koepels, instrumenten en over de bevoegdheden van de gebruikers. Voor het eerst heeft de werkgroep meegewerkt aan de wetenschapslijn van de Stichting PWT. Publicaties worden uitgewisseld met zusterorganisaties in België, Duitsland en Finland. Aantal leden aan het eind van het jaar: 47, aspirant-leden: 3.

Van de andere werkgroepen waren ten tijde van het maken van het algemene jaarverslag bij het secretariaat geen verslagen ontvangen.

Werkgroepenoverleg:

Op 29 februari en 31 oktober heeft te Utrecht het halfjaarlijks overleg plaatsgevonden. Naast informatieuitwisseling kon tevens een besluit worden genomen met betrekking tot de werkgroepenconsul. Geconcludeerd werd een vertegenwoordiging van de "kleinere" werkgroepen (zijnde niet de Jongerenwerkgroep en de Werkgroep Weeramateurs) in het hoofdbestuur voor te stellen.

Verenigingsraad:

Op 30 mei is in Amersfoort de voorjaarsbijeenkomst gehouden. Naast de financieel technische en hoofdbestuurlijke zaken is voornamelijk gesproken over de rechtspositie van de afdelingen en werkgroepen en de verhouding t.o.v. de hoofdvereniging. De najaarsvergadering vond eveneens te Amersfoort plaats op 19 december. Deze bijeenkomst kende als belangrijkste onderwerpen de minder zorgelijke situatie van de Stichting "De Koepel" en het vervolg op de discussies van

de vorige verenigingsraad over de toekomstige structuur van de vereniging. Een lezing van de voorzitter over waterstof in het heelal besloot de dag.

Amateurbijskomsten:

Met de voorjaarsbijeenkomst te Roden op 25 en 26 april vierde de Groninger Vereniging voor Weer- en Sterrenkunde haar 50-jarig bestaan. Er waren 80 bezoekers. Bijdragen werden o.a. geleverd door E.J. van Ballegoy (rotatie planetoïde 43 Ariadne), W. Nobel (veranderlijke ster BW Vul), H.G.J. Rutten (hoe vlak dient een afsluitvenster voor een telescoop te zijn). De Werkgroep Sterbedekkingen gaf een overzicht uit haar 45-jarige waarnemingsgeschiedenis. Vanuit de RU Groningen hield Dr. R. Waters een lezing over Gamma Cassiopeiae.

Op de tweede dag blikte A. Mak terug op 50 jaar zonsverduisteringen. Hierna liet B. Boelens zien dat mislukte opnames ook leerzaam en onderhoudend kunnen zijn.

De iets minder druk bezochte najaarsbijeenkomst vond plaats op 24 en 25 oktober te Spijkenisse. Hierbij veel bijdragen van lokale grootheden over zelfbouw van kijkers. Ook de Perseïden aktie van augustus kreeg volop aandacht door F. Bettonvil. De heer Schreuder besprak de problematiek van de toenemende lichtvervuiling in Nederland.

Van der Bilt-prijs 1992:

Voor zijn uitstekende werk op het gebied van de astrofotografie heeft de heer J. Sussenbach deze prijs op 19 december ontvangen. Zijn bijdragen voor het hanteren van verschillende technieken ter verbetering van de opnamen in de Nederlandse situatie (zoals filters, emulsies) zijn baanbrekend geweest. De prijs geeft tevens blijk van waardering voor zijn inzet als secretaris van de Werkgroep Astrofotografie.

Sterrengids:

Naast de vaste rubrieken per maand en de daarbij behorende hemelverschijnselen waren er speciale bijdragen over de ster Aldebaran, fraaie sterren- en maankaarten, astrofotografie en computergebruik. Voor het eerst kwam er ook een beknopt jaarboek uit onder de titel "Kleine gids van de sterrenhemel" bedoeld voor de beginnende sterrenliefhebber. Hierin uiteraard aandacht voor tips bij het waarnemen.

Zenit:

In het maandblad dat tevens orgaan van de vereniging is verschenen artikelen over: geschiedenis van de astrofotografie, uitbarstingen van gammastraling, de sterrenwacht Mauna Kea op Hawaii, hoe de versturende werking van de atmosfeer gecorrigeerd kan worden, planetoïdenonderzoek in een bloeitijd, inslagen van planetoïden, hoe zijn sterrenbeelden (optisch) ontstaan, opnamen van weersatellieten in zichtbaar licht en infrarood, ontstaan van kleurenfotografie en de resultaten voor de astronomie, geschiedenis van de ESO in Chili, kransen en irisaties in wolken, zwart gat in het centrum van ons melkwegstelsel, fasen in de evolutie van sterren, zonsverduistering 1991 in Mexico, de Hubble constante (afstanden in en leeftijd van het heelal), internationaal jaar van de ruimte (vooral de middelen waarmee de aarde wordt bekeken), Columbus in 1492 op weg naar de "nieuwe wereld" en zijn gebruik van de sterrenkunde en het geluk dat zijn expeditie heeft gehad dat er juist geen wervelstormen optraden, grootste structuren in het heelal, buitengewone rijpkristallen, grenzen van het heelal, de Hubble telescoop, een vooruitblik op de Jupiter oppositie in 1993 en het visueel waarnemen van kunstmanen.

Beleid hoofdbestuur:

Reeds enige jaren geleden werden de eerste schreden gezet om door verzelfstandiging aan onze afdelingen en werkgroepen een extra dimensie te geven. In dat licht en met het oog op de toekomst, waarin de NVWS zich meer zou moeten gaan profileren, werd een concept-nota "NVWS op weg naar 2000" opgesteld.

Echter, een acuut probleem, het dichtdraaien van de subsidiekraan door het Ministerie van WVC noodzaakte het hoofdbestuur ten aanzien van genoemd plan "pas op de plaats" te maken. De subsidiestop had zowel voor onze vereniging als voor de Stichting "De Koepel" gevolgen. De NVWS werd gedwongen enkele onaangename maatregelen te treffen. Zo kwam de landelijke vergoeding voor kosten van sprekers in de afdelingen te vervallen. Voor "De Koepel" waren de gevolgen van grotere importantie. Er moest aan een nieuw te ontwikkelen beleid gestalte worden gegeven. Er moest drastisch worden bezuinigd op de personele- en overige kosten. Het heeft het hoofdbestuur veel tijd en energie gekost om hierin mee te denken en te werken. Als we terugkijken, kunnen we stellen dat onze bijdrage in het nieuwe beleid van de Stichting "De Koepel" zowel aanzienlijk als succesvol is gebleken.

Een commissie uit het hoofdbestuur werd ingesteld met als taak een herziening van de verhouding tussen de vereniging en haar afdelingen en werkgroepen. Inmiddels is er een nota "Organisatie en structuur van de NVWS" in voorbereiding welke aan de verenigingsraad in 1993 zal worden voorgelegd. Een van de belangrijkste punten is dat de afdelingen en werkgroepen zelfstandig kunnen opereren binnen de doelstellingen van de NVWS. Hieraan gekoppeld zal de juridische zelfstandigheid worden aanbevolen waarbij de volledige rechtsbevoegdheid bij calamiteiten meer zekerheid geeft voor eventueel betrokken bestuurders. De zelfstandigheid vergt een eenmalig financieel offer voor een notariële akte, daarnaast een jaarlijkse bijdrage aan het verenigingsregister van de betreffende regionale Kamer van Koophandel en Fabrieken.

Ook zal naar een oplossing worden gezocht voor het probleem van de ongelijkheid tussen landelijke- en afdelingsleden met betrekking tot de rechten en plichten.

Teneinde de NVWS landelijk sterker te profileren zal vanaf 1993 jaarlijks een populair-wetenschappelijk symposium worden georganiseerd waarin nieuwe ontwikkelingen in de sterrenkunde en weerkunde worden belicht. Alle sterrenkundige instituten en het KNMI hebben daaraan hun medewerking toegezegd. Deze symposia komen naast de bestaande landelijke amateurbijeenkomsten.

Verder zal worden getracht de contacten tussen de afdelingen te intensiveren, waartoe het regionale overleg reeds een eerste aanzet heeft gegeven.

De contacten met het buitenland (voornamelijk met België en Duitsland) worden gecontinueerd.

Het hoofdbestuur blijft open staan voor goede suggesties met betrekking tot de popularisering van zowel de weer- als de sterrenkunde. Desgevraagd zal het hoofdbestuur waar mogelijk steun verlenen aan de afdelingen en werkgroepen. Het hoofdbestuur heeft vertrouwen in de toekomst van onze meer dan 90-jarige vereniging, zeker nu inmiddels is gebleken dat de Stichting "De Koepel" ook zonder grote subsidies levensvatbaar is.

Het hoofdbestuur is dankbaar voor de vele donaties en blijken van belangstelling na de aangekondigde subsidiestop. Het betekent dat onze leden ook in minder goede tijden meeleven met de vereniging. Dat is voor het hoofdbestuur een stimulans het huidige beleid voort te zetten.